

Vergaderjaar 2012–2013

30 806

Onbemande vliegtuigen (UAV)

Nr. 11

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 maart 2013

Op verzoek van de vaste commissie voor Defensie informeer ik u over de praktische inzet van Nederlandse *Unmanned Aerial Vehicles* (UAV's).

Goede inlichtingen zijn noodzakelijk voor operaties van de krijgsmacht. Onbemande vliegtuigen spelen bij de inlichtingenvergaring een steeds belangrijkere rol. Op dit moment beschikt de Nederlandse krijgsmacht over twee typen onbewapende onbemande vliegtuigen, namelijk de *Raven* en de *Scan Eagle*.

Raven

De *Raven* is een mini-UAV in gebruik bij de verkenningseenheden van de landmacht, het Korps Commandotroepen, het *Joint Intelligence Surveillance Target Acquisition and Reconnaissance* Commando (JISTARC) en het Korps Mariniers. Het gaat in totaal om vijftieng systemen. Elk systeem bestaat uit een grondstation en drie vliegtuigen. De *Raven* wordt met de hand gelanceerd en kan video-opnamen maken met een dag- of nachtcamera die voorafgaand aan de vlucht moet worden gemonteerd. De *Raven* heeft een maximale vluchtduur van ongeveer een uur.

Sinds eind 2009 wordt de *Raven* ook voor nationale taken ingezet. Het systeem kan, net als alle andere defensiecapaciteiten, op verzoek van- en onder gezag van civiele autoriteiten worden ingezet. Voorbeelden zijn de doelgerichte ondersteuning bij strafrechtelijk onderzoek, bijdragen aan de opsporing van verdachten of vermisten, beeldopbouw in rampgebieden, bij bosbranden of grote evenementen.

De meest voorkomende inzet is op basis van de Politiewet ten behoeve van strafrechtelijk onderzoek. Op verzoek van het Openbaar Ministerie kan via het ministerie van Veiligheid en Justitie een aanvraag voor militaire bijstand worden ingediend. De duur van de inzet varieert van een dag tot enkele weken. Bij het besluit tot inzet van een *Raven* wordt altijd getoetst of inzet van het middel proportioneel is.

De *Raven* opereert op een hoogte van ongeveer driehonderd meter. Op deze hoogte is de beeldkwaliteit van de daglichtcamera onvoldoende voor gezichtsherkenning. De nachtcamera produceert een tweekleurig beeld waarbij slechts de contouren van warmtebronnen worden weergegeven. De beelden van de *Raven* worden direct ter beschikking gesteld van het civiele gezag waarvoor de inzet wordt uitgevoerd.

De inzet van de *Raven* in Nederland is onlangs enkele weken onderbroken geweest na een serie min of meer gelijktijdige incidenten. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat er geen sprake was van een structureel mankement. Inmiddels kan de inzet boven Nederland op verzoek van civiele autoriteiten weer worden hervat.

Scan Eagle

De *shortrange tactical* UAV Sperwer heeft het einde van de levensduur bereikt en is in 2011 uit dienst gesteld. Ter vervanging wordt een nieuw systeem verworven. Om de tijd tussen het afstoten van de Sperwer en de verwerving van een nieuw systeem te overbruggen, is de *Scan Eagle* aangeschaft. De *Scan Eagle* is in gebruik bij het JISTARC en heeft een maximale vluchtduur van ongeveer twaalf uur. Het systeem beschikt over dag- of nachtsensoren.

Van de *Scan Eagle* bestaan twee typen, een analoge en een digitale versie. De analoge versie is verworven via een *Fast Track Procurement* (FTP) procedure voor de antipiraterijmissie en is vorig jaar ingezet vanaf de Hr. Ms. Rotterdam. Dit systeem bestaat uit een grondstation en zes vliegtuigen. Vanwege mogelijke interferentie mag deze versie van het systeem niet boven Nederland worden ingezet. De digitale versie van de *Scan Eagle* wordt momenteel ingevoerd. Het betreft twee systemen met elk een grondstation en drie vliegtuigen. Deze versie mag wel boven Nederland vliegen maar het bedienend personeel is hiervoor nog niet gekwalificeerd. Zodra dit wel het geval is, kan de *Scan Eagle* ook worden ingezet ten behoeve van civiele autoriteiten in ons eigen land. Dit is voorzien voor het voorjaar van 2014.

Toekomstige ontwikkelingen

Voor de definitieve vervanger van de Sperwer is momenteel de aanbesteding gaande. Dit project heeft een omvang van minder dan € 25 miljoen. Over de kandidaten en de keuze doet Defensie in deze fase van het proces geen mededelingen.

Mijn ambtsvoorganger heeft u op 14 december 2011 (Kamerstuk 30 806, nr. 10) geïnformeerd over de behoeftestelling voor een *Medium Altitude Long Endurance* (MALE) UAV. De Nederlandse behoefte betreft één MALE UAV-systeem bestaande uit vier vliegtuigen en een grondcomponent. Het vliegtuig is onbewapend en voorzien van een elektro-optische en infraroodsensor, een grond- en oppervlakteradar en een laser voor de aanwijzing van objecten. Afhankelijk van de missie kan het vliegtuig worden uitgerust met een speciale grond- en oppervlakteradar die een groter gebied bestrijkt en met een elektronische sensor die radio en radarsignalen waarneemt. De grondcomponent bevat functionaliteiten voor missieplanning, vluchtvoorbereiding, besturing van het vliegtuig en de sensoren, beeldinterpretatie, communicatie, onderhoud en simulatie.

Met het MALE UAV-systeem moet een missie van 24 uur per dag gedurende een half jaar kunnen worden uitgevoerd met inzet op het strategische-operationele en, op incidentele basis, tactische niveau. Het systeem zal aanvankelijk bij een partner in het buitenland worden

gestationeerd die met hetzelfde systeem opereert. Dit creëert mogelijkheden voor ervaringsopbouw, opleidings- en trainingsfaciliteiten, materieellogistieke ondersteuning en uiteindelijk co-locatie of gezamenlijk optreden.

Het project verkeert nu in de voorstudiefase. Als onderdeel van de marktverkenning is een *Request for Information* verzonden. De resultaten van de voorstudiefase worden verwerkt in het DMP-B document. De bijbehorende brief kan naar verwachting eind april naar de Kamer worden gestuurd.

De minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert